కథానిక:

'దూరపు కొండలు'

"కేరా"

ఎక్కడనో, దూరాన, కొండలలో బంగారం కనిపించిందని, ఆ ప్రాంతంలో అంతా చెప్పుకుంటున్నారు. అసలే అతికష్టం మీద, గోధుమలు పండించుకు తినే ఆ కొండ ప్రజలకు గొప్ప ఆశను కల్గించింది యీ కబురు. ఎక్కడ చూచినా అదే మాట. ఇక దరిద్రం వదలిపోయిందని, బంగారము త్రవ్వి తెచ్చుకుని, తరతరాల వరకూ హాయిగా తింటూ కూర్చుందామని ప్రతివాడూ అనుకోవడం ప్రారంభించాడు. తమకున్న గుర్రాలమీద అంతా అప్పటికప్పుడే ప్రయాణాలు కట్టేసారు.

కబురు తెలుసుకుని గంగులు గుఱ్ఱంమీద యింటికి పరుగెత్తుతు వచ్చాడు. గోధుమ పంట నాటే కాలం. నెమ్మదిగా వర్షాలు ప్రారంభమవుతున్నాయ్. నేల కొంచెంగా, తడిసింది. ఇక దున్నటమే తరువాయి.

వీధిగుమ్మంలో పెద్దకూతురు రంగి, పెళ్లాం, యిద్దరూ తనకోసం ఎదురుచూస్తున్నారు. చిన్న పిల్లలు యిద్దరూ కోడిపిల్లలతో ఆడుకొంటూ దూరాన నవ్వుకుంటున్నారు, ఒకళ్లను ఒకళ్లు చూచుకొని. గుఱ్ఱం దిగాడు గంగులు. పెళ్లాం భుజం పట్టుకుని సంతోషంగా "వెళుతున్నా" అన్నాడు.

"ఎక్కడికి?" అంది పెళ్లాం. పాపం కొద్దిగా చూపు ఆనదు, దగ్గరకు వస్తేకాని మనిషిని సరిగా గుర్తు పట్టలేదు.

"ఇంకా తెలియదా.... అంతా వెళ్ళిపోతున్నారు. మనప్రాంతాలలో ఒక్కమగపురుగు కూడా ఉండటం లా"

"ఏం.... వచ్చింది.... పోయేకాలం; వాళ్ళందరికీ?" అంది.

"పోయే కాలం వచ్చింది దరిద్రానికి.... ఇన్నాళ్లకి. అదృష్టం పండింది. నీ వళ్ళంతా బంగారమే .. అమ్మాయికి ఎన్నోనగలు. మనం యిక ఎండలో, యీ రాళ్ళమధ్య కష్టపడనక్కరలేదు. ఏం కావలసివచ్చినా బంగారం పారవేసి కొనుక్కోవచ్చు" సంతోషంతో ఎగిరి గంతులు వేస్తున్నాడు గంగులు.

గంగులు భార్య మొగాన సంతోషచిహ్నాలు ఎక్కడా కనపడనేలేదు. దీర్ఘంగా, ఆలోచిస్తున్నట్టుగా నిశ్చలంగా నిలబడే ఉంది.

రంగి నోరు తెరచుకుని, తల్లి తండ్రి వైపు చూస్తోంది. నిజానికి బంగారం ఊరికే దొరుకుతోంటే, తెచ్చుకోవలసిందే.... కాని నాన్న తమల్ని వదలి వెళ్లిపోతాడు.... ఎక్కడికో... కొండలలోకి ...

గంగులు భార్య మాట్లాడకుండా యింట్లోకి వెళ్లిపోయింది.... తిండికి అందరికీ కంచాలు పెడుతూ "రంగీ.... అందర్నీ తిండికి రమ్మను" అని కేక వేసింది.

గంగులు యింట్లోకి వెళ్ళాడు. "ఏయ్ ...పిల్లలు, అన్నానికి రండి" అంది బయట ఆడుకుంటున్న పిల్లల్ని ఉద్దేశించి. వాళ్ళిద్దరికన్నా వయస్సులో, తను బాగా పెద్దది కానప్పటికి, ఆ పెద్దరికాన్ని తనంతట తానే తెచ్చిపెట్టుకుని, తమ్ముళ్ళను అలా పిలవటం, రంగికి అలవాటు!

అంతా తిండికి కూర్చున్నారు. సిళ్ళద్దాన్ని తగ వడ్డిస్తూ, గంగుల పెళ్ళాం మొగుడితో "ఏమైనా నువ్వు వెళ్ళవద్దు. మనకి బంగారం లేనంత మాత్రాన నష్టం లేదు"

"ఏం?...." మొరాయించాడు గంగులు.

"మనం యిక్కడినే సంపాదించుకుందాం. వంటకు పొలం దున్నాలి. ఇక్కడ కష్టపడితే....ఆ బంగారం మనకు యిక్కడనే దొరుకుతుంది."

తీవ్రంగా చూసాడు పెళ్ళాం వైపు. మొగం ముడుచుకొని, "నే వెళ్ళితీరుతాను....నా యిష్టం" అన్నాడు.

ఆరాత్రి ఎవళ్ళకు వాళ్లు మాట్లాడకుండా పడుకున్నారు. గంగులు దృష్టిపథంలో బంగారం తళతళ మెరసిపోతోంది. ఎంత ఉందో లెక్క లేదు. ఎక్కడ చూచినా అదే బంగారం. తను బస్తాలకొలది పోగు చేసుకుని, గుఱ్ఱంమీద వేసుకున్నట్టు, యింటికి తిరిగి రావడానికి ప్రయాణమయినట్టుగా, కూడా కలలు కంటున్నాడు.

తెల్లవారినట్టుగా, ఆయింటిలో పుట్టి పెరిగిన కోడిపుంజు తెలియజేసింది. గంగులు లేచి గుఱ్ఱాన్ని, సిద్ధపరచుకున్నాడు. రొట్టెలమూట చేతికి యిచ్చింది పెళ్ళాం. గంగులు వెళ్ళిపోయాడు. కనపడినంత వరకు తల్లి, కూతురు వెళ్ళిపోయే ఆ వ్యక్తివైపే చూస్తున్నారు....

* * *

ఆ చుట్టుపక్కల గ్రామాల నుంచి తనలాగా బయలుదేరిన తీర్థప్రజ గంగులుకు కనపడింది. ఐతే అందరికీ తెలిసిపోయిందన్నమాట. ఇరుగు పొరుగు పొలాలవాళ్లుకూడా కనిపించారు. ఒకళ్ళనొకళ్లు పలకరించుకుని ఆరుగురు కలిసి ఒక ముఠాగా తయారయ్యారు.

పైన నెత్తిమాడుతోంది. ఎక్కే కొండలు, దిగే కొండలు. అంతులేని జనప్రవాహం. కాస్సేపట్లో బంగారపు ఛాయలు కనబడితేచాలు, కొండంతా త్రవ్వినంత పని చేస్తారు. గంగులు కంటిముందు పోయిన జనం అప్పుడే కొంతప్రాంతాన్ని ఆక్రమించివేశారు. అందుచేత గంగులు ముఠా మరికొంత ముందుకు పోవలసివచ్చింది.

ప్రయాణం సాగినకొద్దీ, జనంలో ఉత్సాహం కూడా సన్నగిలుతోంది. దూరాన శరీరానికి సరిపోని వాతావరణం. తెచ్చుకున్నదానిలో సరిగ్గా సరిపోని తిండి. చాలామందికి ఆరోగ్యం చెడిపోయింది. ఐనా వాళ్లపట్టుదలతో, యింకా ముందుకు పోతూనే ఉన్నారు.

అదృష్టం పండింది! పెద్ద ప్రదేశంలో ముందుగా చేరుకున్న గంగులు ముఠాకు బంగారం కనిపించింది. త్రవ్వటానికి పూనుకున్నారు. ఎంతో శ్రమ అయిన పని. మట్టి ముద్దలు వాగులలో కడగటం,—అంతా జరిగిపోయా . మెరసే ఆ వస్తువును అతి ఆప్యాయంగా సంచిలో దాచుకోవడం....

అంతులేని వాళ్ళ పరిశ్రమకు, చావులేని ఆశ ఎంతో తోడ్పాటును కలిగించింది.

* * *

పాపికొండలు

(ఫొ. చి. మాదేటి సత్యనారాయణ)

గంగులు వెళ్లిపోయాక అతని పెళ్లాం, కూతురూ ఆలోచించారు. ఈ సంవత్సరం పంటకు పొలం దున్నకపోతే తిండిలేక అందరూ మాడిచావాల్సిందే.

"ఎలాగే.. అమ్మా" అంది రంగి.

"మనమే కష్టపడాలి"

కష్టపడాలి ..లేకపోతే జీవించటమే కష్టం. ఇంటికి ఉన్న మొగదిక్కు కాస్తా దూరమయి పోయినది. వ్యవసాయానికి కావలసిన ఆ ఒక్కగుర్రాన్ని కూడా వెంట తీసుకు పోయాడు.

చుట్టుపక్కల పొలం ఆసామీలు ఆస్తిపాస్తులు వదిలి బంగారంకోసం వెళ్లిపోయారు. 'నాది' అంటూ, అన్యాయంగా ఆక్రమించి పొలం సాగు చేసుకున్నా అడ్డంవచ్చే వ్యక్తి ఒక్కడూ లేడు. సాగు చేయటం దేనితో...మిగిలిన కోళ్లతోనా?....తల్లి కూతురు యిద్దరూ ఆలోచించారు.

"మరి ఎలాగు అమ్మా" అంది కూతురు.

"ఏమిటి?".

"అయ్య గుర్రాన్ని తీసుకుపోయాడుగా...."

ఒక్కసారిగా నిట్టూర్చింది తల్లి....ఎందాక... ఆలోచించాలి. "ప్రక్కనున్న నరసమ్మ గారిని అడుగుదాం" అని తల్లి జవాబు చెప్పింది.

నరసమ్మగారి యింటికి దక్షిణపు గోడ వర్షానికి తడిసి, నానిపోయి పడిపోవటానికి సిద్ధంగా ఉంది. యింటిగోడ కట్టాలని ఆవిడ ఉద్దేశ్యం. కాని కూలీలంటూ దొరకలేదు. తనకు గోడ విషయంలో, సాయం చేస్తే తన యెద్దులను, యిస్తానంది నరసమ్మ గారు.

తల్లీ కూతురూ కలిసి అతికష్టంమీద వారంరోజులలో నరసమ్మగారి యింటికి గోడ కట్టి పెట్టారు. ఆవిడ మాటప్రకారం తన రెండు ఎద్దుల్ని ఎరువుయిచ్చింది. ఆ యిద్దరు ఆడవాళ్ల ముందుగా, ఎండలో కష్టపడి, వానలో తడిసి తమ పది ఎకరాలు దున్ని విత్తనాలు నాటారు.

"అయిందమ్మా" అంది తల్లి.

నుదుటి మీద ముంగురుల్ని పైకి తీసుకుంటూ, రంగి గట్టిగా శ్వాస పీల్చింది. ఆలోచించి 'అమ్మా' అంది.

"ఆఁ ..."

"నరసమ్మగారింట్లో ఎవ్వరూ లేరు. వాళ్ళ పది ఎకరాలు మనమే దున్నుకుంటే...."

తల్లి మాట్లాడలేదు. ఆ పొలం కూడా దున్నుకుంటే బాగానే ఉంటుంది కానీ. ..

"ఏం. ..అమ్మా ...మాట్లాడవ్" అంది రంగి.

"మళ్ళీ విత్తనాలు కొనడానికి డబ్బు?...."

డబ్బు కావాలి. ఎవరిస్తారు. ఎవ్వరూ లేరు. యింట్లో చిల్లిగవ్వ కూడా కనపడలేదు. ఐదారురోజులు తల్లీ కూతురూ ఆలోచనలోనే గడిపివేశారు.

"నరసమ్మగారినే అడుగుదాం" అంది రంగి.

"ఇప్పటికే ఆవిడ ఎద్దుల్ని...."

"ఇదొక్కటేగా.... అమ్మా" అంది కూతురు.

ఈ సారి కూడా నరసమ్మగారు కాపాడిందనే చెప్పాలి. నరసమ్మగారి పది ఎకరాలు కూడా, తల్లీ కూతురు యిద్దరూ. యితర సహాయం లేకుండానే సాగు చేశారు

కొన్ని నెలలుకూడా గడచి పోయాయ్. పంట కోతకు సిద్ధంగా ఉంది. ఐనా యింతవరకు గంగులు జాడ లేదు.

ఒంటరిగానే, తల్లీ కూతుర్లు కలిసి కోతలు కోశారు. విపరీతంగా పండింది. జాగ్రత్తగా పంట యింటికి చేర్చుకొని, పండుగ కూడా చేసుకొని కూర్చున్నారు.

తల్లికి మాత్రం మొగుడు ఏమైపోయాడో, అనే బెంగమాత్రం పట్టుకుంది. తిరిగివచ్చే జనం కావలసినంత బంగారం తెచ్చుకుంటున్నారు. అందర్నీ అడిగింది కాని ఎవ్వరూ గంగులు విషయం చెప్పలేక పోయారు.

* * *

గంగులుకు అదృష్టం లేదనే చెప్పాలి. బంగారం కోసం బయలుదేరిన వాళ్ళల్లోకి దుష్టులు కూడా ఉన్నారు. లేనివాళ్ళు కూడా ఉన్నారు. ఈ కష్టపడలేని వ్యక్తులు, సంపాదనకు సులభంగా ఒకదారి త్రొక్కారు. ఏ రాత్రిపూటో బాగా బంగారం సంపాదించిన వ్యక్తుల మీద పడి దోచుకోవటం, ప్రారంభించారు.

ఈ రకం అంతా పెద్ద గుంపు తయారయింది. గంగులు ముఠాను పూర్తిగా దోచుకున్నారు. వాళ్ళు పడిన కష్టాన్ని చూడలేదు. దయతలచి కొంత తీసుకొని, కొంతయినా వదలి పెట్టలేదు.

గంగులుకు ఏడుపు వచ్చింది. తన శ్రమ అంతా వృథా అయిపోయింది. తాను ఒకటి తలుకుంటే దేవుడు యింకొకటి చేశాడు. ఇంతకూ తమ ముఠాలో అదృష్టంగలవాడు ఒక్కడూ లేకపోయాడు.

అంతా కలిసి యింకా ముందుకు పోయారు. ఇంతవరకూ ఎవ్వరూ పోని కొండప్రదేశానికి చేరుకొని, అదృష్టాన్ని పరిశీలించారు. మళ్ళీ చిన్నగని కనిపించింది. నశించిపోయిన ఆశ మళ్ళీ అంకురించింది. ఖాళీ అయిన సంచులు మళ్ళీ పూర్తిగా నిండాయి.

కాని గంగులుకు జ్వరం పట్టుకుంది. కొండ జ్వరం. కొద్ది రోజుల్లోనే, మనిషి సగం అయిపోయాడు. తను పనిలోకి పోవటం లేదు. అప్పుడప్పుడు స్పృహకూడా తప్పి పోయేది.

తీవ్ర జ్వరముతో, గంగులు తెలివి తెచ్చుకొని చూసేసరికి, చలిగాలి చంపుకు తింటోంది. వీధులు, చిన్న చిన్న లైట్లు కనిపిస్తున్నాయ్. ఆశ్చర్య పోయాడు. తన సంచులు చూచుకున్నాడు..... లేవు .....చుట్టుప్రక్కల చూసాడు. తను చిన్న పల్లెటూరు వీధిలో పడి ఉన్నాడు.

వెధవలు....పందులు....మిత్రుడికే ద్రోహం చేశారన్నమాట, తన దగ్గరనున్నది అంతా లాక్కుని జ్వరంలో, యిక్కడ పారవేసి పోయారు. ఒక్కసారిగా బావురుమన్నాడు. ఐనా వినేదిక్కు....చిరిగి పోయిన బట్టలు....కృశించిపోయిన శరీరం....తను బంగారంతో, లక్షాధికారి అవుదామనుకున్న గంగులేగా....గంగులు....

ఓపిక తెచ్చిపెట్టుకుని యింటిదారి పట్టాడు. తూలుతూ, లేస్తూ....

* * *

తెల్లవారింది, సూర్యుడు నెమ్మదిగా పైకి వస్తున్నాడు. రంగి గుమ్మంలో నిల్చుని తండ్రి వెళ్ళిన వైపున చూస్తోంది. దూరానపోయే, ఎవరో వ్యక్తి పడుతూ, లేస్తూ వస్తున్నాడు. 'ముష్టివాడు అయి ఉంటాడు' అనుకుంది,

'అమ్మా' అంది రంగి.

తల్లివచ్చి వెనకనే నిలబడింది. "ఎవరో వస్తున్నారమ్మా . . మనయింటి వైపే!".

"రానీ రమ్మా" అంది తల్లి.

జీర్ణించిపోయిన ఎముకల పోగు యింకా దగ్గరకు వచ్చింది రంగి గుర్తుపట్టింది. "అయ్యా" అంటూ ఒక్కసారిగా అరచింది. పరుగెత్తుకుపోయి తండ్రిని యింటికి చేరవేసింది.

గంగులు పెళ్లాం కళ్లవెంబడి రెండు నీటి బిందువులు రాలాయి....

"అమ్మీ" అనబోయాడు గంగులు,

మాట్లాడవద్దని యిద్దరూ సంజ్ఞ చేశారు, తిండి తిని పడుకున్నాడు గంగులు. సాయంకాలానికి కొద్దిగా సత్తువ వచ్చింది. నెమ్మదిగా లేచివెళ్లి, గుమ్మంలో కూర్చున్నాడు. పెళ్లాం కూతురు ప్రక్కకు వచ్చి కూర్చున్నారు.

"బంగారం తేలేకపోయా" గంగులు అన్నాడు,

"మనకేం వద్దు" అంది పెళ్లాం.

"ఉన్నది చాలులే అయ్యా" అంది కూతురు.

ఆశ్చర్య పోయాడు గంగులు, కూతురు వెళ్ళి నాలుగు సంచులూ తెచ్చి ముందు పోసింది. అంతా బంగారం తను అక్కడ చూచిన బంగారం.

"ఎక్కడిది! అన్నాడు" ఒక్కసారిగా....

"సంపాదించాం" అంది పెళ్లాం....

గంగులుకు అర్థం కాలా, కూతురు అంతా చెప్పింది. "ఇంకా నాలుగు గుర్రాలు, రెండు ఆవులు, మేకలు కొన్నాం...రా చూద్దువుగాని" అంది కూతురు.

అన్నీ చూసి వచ్చాడు. పెళ్లాం, పిల్లని కావలించుకుని ఒక్కసారిగా ఏడ్చాడు.

"నే చెప్పలా....మన పొలమే మనకు బంగారం. ఇక్కడ ఉన్నదాన్ని వదిలి అక్కడికి పోవటం...." అంది పెళ్లాం.

గంగులుపెళ్లాం కూతురుతో, "పిల్లల్ని పిలు, తిండి తిందాం" అంది.

"ఏయ్ పిల్లలూ, తిండికి రండి" మామూలుగానే పిలిచింది రంగి.

మామూలుగా యిదివరకు యింటిదగ్గర తినే తిండినే ఆప్యాయంగా తిన్నాడు గంగులు....

(ఇంగ్లీషునుంచి కథాంశం)